

נקודה למחשבה

פרשת ויקרא

חידה:

למה לחפש את העלון, כשאפשר לקבל אותו ישירות למייל? Nekuda52@gmail.com נקודה למחשבה...

גליין ס'ס' 306 Nekuda52@gmail.com

שמה ומבדה

לביט, התחיל בחפירות, מתחת לתנור שבמטבח, על אפה וחמתה של אשתו... ואכן, לאחר חפירה קלה הוא מצא מטמון גדול, אוצר שעשה אותו עשיר. אז לפני שתבזבז זמן, כסף וכח בדרך להשגת האוצר, במטרה לזכייה בשמחה התמידית, לפני שתמשיך לחפש סיפוקים עדכניים שלא ניסית... חבל! חבל שתבאס יותר...

קודם כל תדע, שהאוצר שלך נמצא רק אצלך, בבלעדיות, כן, כן, זה אצלך ממש 'מתחת לאף', או יותר נכון, 'מעל האף' - במחשבתך, במחשבתך... לא בכדי, על הפסוק "עבדו את ה' בשמחה", אמרו שהמילה 'בשמחה' היא אותיות 'מחשבה'... כי שמחה קונים על ידי מחשבה בלבד... זה הכלל, ואין יוצא מן הכלל... כי גם אם תראה משהו שמח וצוהל משכרות של יין משובח, שיבאס, וכל הלייבלים למיניהם, עד שהוא מרחף בהליכתו, מחייך לכל עבר, ומפזם את 'עיימת השיכורים' - אל תאמין, כי השמחה הזו תחלוף מיד כאשר תפוג השפעת האלכוהול. כי זו שמחה זמנית, שמחה חיצונית, 'שמחה שתלויה בדבר', וליתר דיוק שמחה שהיא בעצם 'בריחת האדם מעצמו'! כי שמחה אמיתית ואושר פנימי נובע דווקא מ'**התרכזות האדם בעצמו**', בלי להיות תלוי בגורם חיצוני... בינתיים הבנו, שהשמחה נמצאת בתוכנו ומקורה במחשבתנו... ובקיצור, הכל תלוי בנו...

אל חדרו של הפסיכולוג נכנס פציינט, הוא נשכב על מיטת הטיפולים ופתח בקול בכי: "דוקטור, אני סובל מעצבות נוראית, אני ב'די'פי', אנא תן לי טיפול שיחזיר לי את האור לחיים, נמאס לי!". הדוקטור שטיפל כבר במאות מקרים כאלו, ענה בהחלטיות, "יש לי תרופת פלא, עצה שהצילה הרבה דיכאוניים כמוך. בעיר הסמוכה ישנו בדרן, סטנדאפיסט מוצלח, מספיק שתלך רק פעם אחת למופע שלו וכבר תצא מהדיכאון, ויותר מזה, אם תעשה מנוי - הבטחה שלי - האור יחזור לחייך ואתה לא תפסיק לחייך"... המטופל השיב בעוגמת נפש, "אני יודע דוקטור, עצתך נפלאה וחכמה אבל... לא לי, כי אני הוא אותו 'בדרן'...". כולם חושבים שהליצן "שמה ומבדה" - והאמת היא שהוא רק "מבדה"!
אין ספק, שהאוצר והשמחה הם משאת נפשו של כל אדם, לכן חייבים לברר - כיצד זוכים לה? היכן היא נמצאת? ואיך רוכשים אותה?

רוב העולם, רובם ככולם, סבורים כי משיגים אותה על ידי גורמים חיצוניים... לחגוג במסיבות ואירועים, לשלם הון תועפות על בתי מלון וטיסות, לחפש אטרקציות בסוף העולם או בסוף ג'י'זנס, לקנות מאכלים טעימים ומגרים, משקאות חריפים וכדו'... אבל... ישנו מעשה מפורסם, על ר' אייזיק, יהודי עניו, שחי בעוני מכפיר. פעם הוא ראה בחלמו, כי **מתחת לגשר בעיר ברלין נמצא מטמון גדול**. כאשר החלום חזר שוב ושוב, החליט ר' אייזיק לנסות את מזלו. וכך עשה, הוא נסע לעיר הברירה, והתחיל לחפש את האוצר מתחת

לגשר, שנראה בדיוק כמו בחלום. שומר שניצב במקום, ראה את התנהגותו של ר' אייזיק, שמחפש משהו בחשאי, וחשד אותו למרגל. ניגש אליו השומר והתחיל לתחקר אותו. ר' אייזיק נלחץ ממנו, וניסה להתחמק בכל מיני תירוצים, אך השומר לא הרפה. לבסוף, בלית ברירה, הוא סיפר לו את דבר החלום. השומר, שהקשיב לחלום, פרץ בצחוק גדול ואמר: "האם גם אתה מאותם פתאים שמאמינים בחלומות? הרי גם אני חולם שטויות, לדוגמא, חלמתי שבעיירה הסמוכה מתגורר יהודי בשם אייזיק, ומתחת לתנור ביתו ישנו אוצר גדול. וכי בשל חלום טפשי אטריח את עצמי לנסוע לשם, לחפש יהודי בשם אייזיק, ולחפור לו בבית?!" ר' אייזיק הבין את הרמז משמים, ומיהר לעזוב את העיר לכיוון הבית. מיד בבואו

אזי, נשאר לפענח, מהי השמחה, מאילו מחשבות היא בנויה? ובמה יש להתרכז בכדי שנעצים את עצמנו במידה הזו? בספר '**אורחות צדיקים**' נמצאת התשובה: "השמחה - המידה הזאת, באה לאדם מחמת רוב שלוה בלבו, בלי פגע רע. ואדם המשיג תאוותו, ולא יארע לו דבר המעציב אותו - בזה יהיה לו שמחה תדיר..." - דהיינו, השמחה הינה תוצאה של שלוה, והשלוה עצמה בנויה מ-2 מרכיבים: רוגע וסיפוק. ונבאר אותם בקטנה, א. הסיפוק - הוא כאשר אדם מגיע לסטטוס של מלא, "מסופק", Full tank, כשהוא מרגיש שכל התאוות והרצונות שלו רוויים. שאין לו חוסר.

ב. **הרוגע** - הוא כשהאדם לא חושש משום דבר בעולם, לא מחמת מפריע עכשווי או מחמת איום עתידי, של אדם או כל גורם אחר. והנה, את התנאי של ה'סיפוק' נוכל למצוא במיעוט אנשים, באלו שהצליחו להגשים את חלומותיהם, לדוגמה, מי ששאף להיות 'מנהל' וכיום הוא מנכ"ל, ואפילו מי ששאף להיות עובד נקיין וכיום הוא מנקה "בכיר"... אבל... כל זה לולא התנאי השני של ה'רוגע'... כי למעשה גם המעטים האלה, פוחדים על התפקיד שלהם - המנכ"ל מרגיש איום מנשיא החברה או מהסמנכ"ל, וגם המנקה פוחד על תפקידו מכל עולה חדש שכעת נחת בטרמינל...

ויותר מזה, גם ה'סיפוק' שלהם זה לא ממש סיפוק, שהרי הכלל אומר 'יש לו מנה רוצה מאתיים' - בהתחלה המושגים של התאוות שלו היו בשקלים, ואחרי שהתעשר המושגים של התאוות הם במיליונים... הרי סוף סוף, אנו חיים כאן בעולם הזה... עולם מלא תהפוכות, שהכל בו חולף ועובר... וכבר אמר ה'גרא' שהעולם הזה דומה ל'**מים מלוחים**', שרק מצמיאים יותר ויותר, כי לעולם 'הנפש לא תמלא' - כי תמיד היא מרגישה שחסר. נו, אז מי כבר שמח? הרי גם ה'מסופקים' שמצאנו, עדיין אנחנו מסופקים אם הם 'מסופקים', וגם אם כן, הם עדיין לא רגועים? אז מה נעשה? איך נצליח להשיג את שניהם יחד - סיפוק ורוגע?

דוד המלך ע"ה לימד שהשמחה נמצאת אצל הישרים, שנאמר - "אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה" (תהלים צו, א). נכון, אבל מה זה בכלל 'ישרי לב'? למזלנו, הגיע בנו, שלמה המלך ע"ה, ובאר זאת בפסוק בקהלת (ו, כג) "עשה האלקים את האדם ישר, והמה בקשו חשבונות רבים". והסביר ה'רש"י הירש, שהאדם מטבעו נברא עם לב ישר, כמו סרגל, אלא שהאדם מחשב חשבונות רבים והם שמעקמים לו את הלב. דהיינו, החשבונות שכל אחד מתכנן בכדי לפתור את הבעיות שלו, על דרך סיבות טבעיות או מקריות, שלא על דרך האמונה בה' - הם שמעקמים את לבו מלהיות 'ישר לב' והם **אויבי השמחה**...

על זו הדרך, ה'אורחות צדיקים' מביא נוסחה שמשגיגה שמחה אמיתית, **'שיקוי-פלא'** שמורכב משלושה מרכיבים: האחד הוא - **ביטחון גדול באלוקים** [הידיעה שהוא ממלא המשאלות, ובידיו יש להפקיד את המושכות, שנאמר "השלך על ה' יהבך, והוא יכלכלך"]. השני הוא - **האמונה** [שהאדם הגיע למסקנה, שהבורא אוהב אותו באמת, ודן דין אמת, וכל מה שהוא עושה לו הכל לטובתו]. והאחרון הוא - **ההסתפקות במה שיש** [שאבי שבשמים הוא תכלית החסד, והוא יודע מה הכי טוב לי, ואם היה יותר טוב לי במציאות אחרת הוא היה מביא אותי אליה, אם זה להיות עשיר או נשוי, אבא, בריא, מועסק]. וכך האדם שליו, רגוע מסופק וממלא... שמח...

כי אם הכל עובר, במה נשאר לשמוח? נשאר לשמוח רק בדבר נצחי, באין סוף ברוך הוא, השמחה באלוקים שהוא חלקנו ונחלתנו... שנאמר **"ישלח אף שרף אל בעשיו"** (תהלים קמט, ב). כי רק אדם שיועד שיש בורא שמשגיח בכל עת ונותן לכל אחד כפי המגיע לו, שמנהל את הכל בדין צדק וישר, וכל מה שעושה - לטובה עושה, רק אדם כזה, יגיע לשמחה מקורית ושלמה... **וכל השאר חקיינים!!!** השמחה השלמה, נובעת מידיעת האדם שהקב"ה - טובב אות, משגיח עליו, מחיה אותו, דואג לצרכיו, יודע מה הכי טוב לו... כי אם האדם יתלה את שמחתו בהגשמת משאלותיו - בעושר, בילדים, באישה טובה, בבריאות, בכבוד, בבית, במשרה מכובדת וכדו'... ממילא הוא לא יגיע לעולם לשמחה אמיתית ואושר... כי לפי התורה, להיות שמח זה **"היית אף שרף"** (דברים סו, טו) - גם כשכואב לך, מכל מיני צרות וייסורים, מבית או מבחוץ ואפילו מבית ומבחוץ ביחד, ואתה פולט זעקת 'אךךךך' של כאב - אתה עדיין שמח...

אז בשעה שאתה שותה יין, סועד בשר או רוקד, הן בשבתות, הן במועדי ישראל, וכל שכן בפורים - אל תייחס את השמחה לפעולות החיצוניות... אלא תרכז את המחשבה שלך באהבתך לבורא יתברך... תפעיל את השמחה הפנימית - שהיא תפרוץ החוצה ותתגלה בפעולה החיצונית... פעם אחת, שאל הכומר את הגאון רבי יהונתן אייבשיץ זצ"ל: "אתם היהודים, אסורה לכם הנקימה והנטירה, אז למה עד היום אתם מתנקמים בהמן, שהיה לפני יותר מאלפיים שנה?" ענה לו הרב: "חס ושלום! אין בזה משום נקימה ונטירה, אלא זוהי רק "תזכורת" לכל ה'המנים' שיצוצו בכל דור ודור, להזכיר להם את סופו של ההמן המקורי, רבם הראשון... פעם אחת, ראו עם הארץ כשהוא יושב ומגרד בסכין כל שם 'המן' הכתוב

מילי דבדיחותא

במגילת אסתר, המודפסת בסוף החומש. גערו בו: "למה אתה מקלקל את המגילה? זה קדוש!". תמה העם הארץ: "הרי כתוב במפורש בתורה 'מחה תמחה את זכר עמלק', אם כן צריך למחוק את שם המן מן הספר!" אמרו לו: "טוב, אבל מילא שמו של 'המן' ראוי למחוק אותו, אולם בזה אתה מגרד ועוקר גם את המילים הקדושות שמעבר לך מול תיבת 'המן'!", אמר להם אותו עם הארץ: "הרי אמרו חז"ל 'אוי לרשע ואוי לשכנו'..."

עם הארץ אחד שאל את חברו: "משה רבנו כידוע נולד ביום ז' באדר, אם כן יוצא, שיום הברית מילה של משה חל ב"ד באדר שהוא פורים, והשאלה היא במה התחילו אז, אם במגילה או בברית מילה של משה?", חברו ה'גאון' עיין, יגע ומצא, ענה ואמר לו: "העיר גושן מסתמא היא מוקפת חומה מימות יהושוע בן נון, ואם כן, אין מקום כלל לשאלתך, כי שם קורים את המגילה ביום ט"ו ולא ביום י"ד..."

נדבן אחד שאשתו קמצנית, הזמין פעם אחת קבוצת עניים לסעודת פורים. האורחים ראו שהאשה מגישה לבני הבית רבע עוף לכל אחד, ואילו להם העניים - היא חילקה רבע עוף אחד לארבעה אנשים. מיד קם אחד מהם וקרא: "רבותי, קומו ונתפלל מנחה!" אמר לו בעל הבית: "מה אתה ממהר? הלוא טרם אכלנו, והשעה היא רק רבע לאחת?!" השיב לו העני בחיוך: "אצלך בצלחת רבע לאחד אבל אצלנו רבע לארבע..."

איש אחד הזמין לביתו אורח עני לסעודת פורים. הגישו לשולחן קערה גדולה מלאה כיסנים טעימים מאוד, וריחם נודף למרחוק. נטל האורח כיסן אחד ואמר: "זה כנגד יחידו של עולם!", ובלע אותו שלם. נטל עוד שניים ואמר: "אלה כנגד משה ואהרון", וזירנב את שניהם. נטל עוד שלושה ואמר: "אלו כנגד שלושת האבות". עוד ארבעה - כנגד ארבע אימהות, ועוד שנים עשר כנגד י"ב שבטים... בעל הבית מיד פנה לאשתו: "סלקי מיד את הקערה מכאן, לפני שהוא יקח כנגד ששים ריבוא בישראל..."

בגינה, בשעת קריאת המגילה של הגברים, אחת השכנות פנתה לחברתה, אמא לעשרה בנים, שהיו עושים לה מהפכות בבית, ובגינה היו עושים בלאגן, ואמרה: "תגידי, מה היית מעדיפה לקבל אחריהם, בן או בת?" השיבה: "נכדו!"

בבית ספר בפרס, מורה פונה לתלמיד בבעיה מתמטית: "אם היו לך 5 תפוחים, והייתי מבקש ממך 2, כמה היו נשארים לך?" התלמיד: "5".

בבית חולים בפרס, הגיע אדם שנפגע קשה בתאונת דרכים ברגליו. אחרי הניתוח, שקטעו לו את רגליו, העיר אותו הרופא מהתרדמה ואמר: "שתי בשורות לי אליך, אחת טובה ואחת רעה. הרעה היא - שנאלצתי לכרות לך את רגליך. הטובה היא - שהחולה ששוכב לצדך, מוכן לקנות ממך את הנעלים."